



# Protokoll

Leidandmed	EAA.2646.1.6
Kaader	78,79
Daatum	13.01.1887
Protokolli number	1
Protokolli teema	9. Sõim ja vägivald
Märkused	

Kohtumehed			
Eesnimi	Perekonnanimi	Täisnimi	Roll
Juhan	Lilljeberg		Peakohtumees
Hans	Kuulmann		Kohtumees
Tõnis	Rosenblatt		Kohtumees
M.	Paulberg		Kirjutaja

1) Kohtu ette astus Kaebaja **Jaan Laur** (**Pölküla wallast**) ja rääkis wälja: Mihkli laada aegas (29 September 86) mina tuln laadalt, olin **Annima kõrtsus** sees, hobune oli aisa alt wälja ajanud, läksin hoost wälja aitama, kui mina ühe **Klooga** mehega **Jüri Teeleht** hoost aitasime, tulid kange sõiduga kõrtsu ette (**Klooga Keila walla** mehed **Juhan Liister** ja wennad esite löid **Klooga** meest **Jüri Teelehte** ja tõmbasid muda sisse maha, siis tulid minu kallale, kui nad juba peksiwad, siis ütlesid: mina olla neid kraawi ajanud. **Jüri** tuli pärast mind, mina olin juba üle tunni seal, ja isi ütlesid: kas ma sind kuradi **Laokülla** meest ei tunne, kas sina maksad minu ema, minu ema maksab 200 rbl. Mina naene tuli kaa neid keelama, teda lükkas ja murdis wihma warju puruks.

Tema hirmsad werised hoobid on kohus näinud, et tema tõeste hirmsaste on peksta saanud.

2) **Jüri Teeleht** rääkis wälja: Mina tuln lehмага jala laadalt. **Keila aru** peal sõitis **Jaan Laur** minust mööda ilma loomata, pärast tulid **Ottu Jüri** ja **Lahe** pere **Karl**, panin lehma nende kõrwa, läksime **Annimale**, tema hobune oli ennast aisa alt wälja ajanud, mina wõtsin hobuse suu kõrwest kinni, naene kutsus teda wälja, mürasime hobuse kallal, nemad tulid senna kargasid minu kraest kinni, sina kurat ajasid mind kraawi, minu ema maksab 200 rubla ma tapan su ära, said wiimaks aru, et mina olin lasksid siis lahti, kui mind kül olid juba tagunud maas muda sees ja läks tema kallale (**Jaan Laur**), tõmbasid teda pikali ja hakkasid peksma.

Tunnistuse mees **Pölküla** koolmeister **A. Kalde** rääkis wälja: **Keila Joosti** pere

juures sõitis Jaan Laur minust mööda, sealt kunni Annimale ei näinud mina kedagi kraawis, arwata üks weerand tundi olin mina juba Annimal olnud kui ühed suure sõiduga senna tulid selle peale hakkas kange wandumine ja karjumine kõrtsu ees, mina seisin wälja pool aja ääres, tundsin oma walla peremehe heale, lähen ligemale, seal on juba üks mees muda sees maas ja karjub appi, peale selle tomatakse kaa meie mees Jaan Laur maha ja üks noor mees loikas ikka saapa kannaga pähe, ma tahan su kuradile näidata, kas ma sind kuradi Laokulla meest ei tunne, sa oled minu ema surnuks ajanud. Et asi hirmus oli, hüütsin mina kaa küla mehed arge tapke teist ara, kui tema on süüd teinud, siis on trahwimine kohtu asi, aga sest ei hoolitud midagi. Kui Jaan Laur oli maast üles saanud, siis tahtsid naad teda teist korda maha tõmmata, siis läks Jaani naene keelama, ärge tehke, kui te ei tunne, selle käest tõmmati wihmawari ära ööldes: "kas sa kuradi läht maksad kaa minu ema ära minu ema maksab 200 rbl. ja tehti wihma wari puruks, selle peale kadusiwad mehed ära ja meie mees läks oma kodu. Kaebduse alune Juhan Liister sai ette kutsutud ja küsitud, tema wastab: Krusiaugu kohas sõitis tema minust mööda hakas eel minema kolm inimest olid peal. Koerasma mäest alla tulles läksin mina mööda, tema tuli jälle walju sõiduga minust mööda ajas aisa otsaga minu hobuse looga taha ja mind kraawi, Putka poisid ütlesid: "See on Pollkülast Hindreki Jaan, meie tunneme. Minu wend tuli Leetsi meestega, mina küsisin "mees, miks sa mind kraawi ajasid, mina pole teda ega Jürit löönud, minu wend Karel wöttis Jüri kraest kinni ja wiskas teda muda auku maha.

1) Juhan Liistri tunnistus mees Juhan Alter 20 aast wana Karjaküla wallast rääkis wälja: Mina peksmist pole näinud. Luutlandi mäest tulid alla Juhan eel Hinriku Jaan järele sõitis Juhanist pahemast poolest äärest mööda, nukid hakasid kinni, tema läks kraawi meie aitasime üles, tema läks Annimale, meie jõutsime ka sinna, riidu seal ei olnud Juhan kutsus seda meest tuppa, tema ei tulnud, laskis lahti, Karl kipus kallale, meie ei lasknud, Hans Linnumägi pidas kinni. Karel olla Jüri maha lükanud, mina ei näinud.

2. Tunnistus mees Hans Messek 20 aast. wana Klooga walla mees rääkis wälja Juhan tuli eel Pölküla mees järele. Luutlandi mäe peal tuli mööda pahemat poolt äärest mööda ja keeras teda kukerpalli kraawi, meie olime seal kohas aitasime üles läksime Annimale, tema läks põrmuke maad ees. Juhan kutsus seda meest tupa, tule lepime ära. Karel kipus nende kallale H. Linnumagi ei lasknud. Mina tundsin selle mehe kül, aga ei tundnud kust on Jakob Alter ütles see on Henriku Jaan. Mina muud sest asjast ei tea.

Et asi suurem on kui walla kohus seletada wõib, jääb Hakenrihtri Herra seletada.

/Hakenrihtri juure läinud/